

L' ART DEL PAGÈS

SECCIÓ DOCTRINAL, AGRONÒMICA Y BIBLIOGRAFICA.

Cartillas evaluatorias.

Lo Sr. Ministre d' Hisenda ha concedit una nova pròrroga de dos mesos, pera la presentació de las cartillas evaluatorias.

Encara que alguns pobles ja las habian presentat, pera aquells que no ho hajan fet encara, los hi recomaném s' hi fixin bé, avans d' entregarlas á la Administració, porque si bé aquesta té la decisió de no admétrelas si surten més rebaixadas del tipo actual, en cambi 'ls pobles están en lo dret y lo Govern té lo deber d' atendre totas las reclamacions justas que 's presentin.

Tinguis en compte la depreciació dels productes y l' augment de gastos, procurant poder probarho á la Administració y no temin en donarlas més baixas.

Si tothom estigués en ló cert ab la fermesa deguda, no hi hauria més remey que disminuirlas equitativament. Ara, si los pobles, uns per la por d' una investigació; altres per no estar en lo cert, se deixan imposar per los agents del Govern, alashoras si que la Administració farà lo que voldrá, sempre en perjudici del contribuent.

Sabém d' alguns pobles, la majoria d' ells, que poden provar que 'ls tipos actuals son insostenibles y no obstant no s' atreveixen á variarlos y molt menos á disminuirlos. Los que tal fassin son responsables del perjudici que causan als terratinents comarcans y cometen un abús de confiança incalificable.

Donat l' estat actual de nostra agricultura, la falta d' energia nos conduheix á la miseria y la poca decisió en la manera d' obrar á una ruina, que no tardaria á ser la mort de la pagesia catalana.—T.

Contra 'ls vins falsificats.

La Gaceta publicálo dimars de la setmana passada una R. O. del ministeri de la Governació, adoptant midas que evitin la adulteració dels vins é impedeixin que en la fabricació dels artificials s' emplehin sustancias danyosas á la salut pública.

Heus aquí la part dispositiva:

1.er Los Gobernadores de las provincias perseguirán la venta de vins naturals y artificials, ayguardents y begudas que contingan materias nocivas; cuydant d' inutilisar pera 'l consum los que 'strovin en aquet cas, castigant la primera falta ab multa y entregant als tribunals ordinaris als reincidents. Se considerarán adulterats d' açort ab l' informe de la Real Academia de Medicina y Real Concell de Sanitat,

Primer: Los vins naturals que contingan alcohols (esperits) d' industria impurs y esperits de residuos, sino están rectificats y depurats.

Segon: L' ácit salicilich y altres sustancias antissépticas

Tercer: Las sustancias colorants extranyas, lo mateix las derivadas dels productes de la hulla (carbó de pedra) que dels vegetals de cualsevol altre origen.

Cuart: La glucosa artificial, sucre de fécula ó los mostos.

Quint: La glicerina.

2.ⁿ —Ordenarán los gobernadors als alcaldes que, en cumplimiento de lo anteriormente disposat, emplehin tots los medis que las lleys los hi facilitin pera sometre als análisis los vins, en particular los elaborats en establiments especiales y los destinados á la exportació, y molt especialmente los que s' espendeixin en las tabernas. Los análisis se farán en los laboratoris municipals, ahont n' hi hagués, ó en los dels Instituts, podent aprofitarse cualsevol altre, siga del Estat ó de la Provincia. En los pobles ahont no hi haja aquestos elements, verificarán los análisis los subdelegats de Medicina y Farmacia, y en son defecte, lo metje titular y un farmacéutich. Si un sub-delegat mostrés resistencia á encargarse d' aquet servey, cessará inmediatamente en son càrrech.

3.er En las visitas que 'ls gobernadors creguessin convenient fer personalmente ó per medi de delegat especial, aixís com sempre que 'ls alcaldes ho creguessin convenient, se sellarán y lacrarán tres ampollas de vi que haja de ser somés al análisis, quedant una en poder del gobernador y la segona en lo del duenyo del establiment. La tercera s' enviará al laboratorí pera l' análisis, servint las otras duas pera comprobació, en cas de reclamacions.

Lo resultat de tots los análisis, se publicará en lo *Butlletí Oficial*:

4.^{rt} Lo dia 1.er de cada mes los alcaldes donarán compte dels análisis practicats lo mes anterior. Los que mostressin negligencia serán corretgits per lo gobernador, qui lo dia 15 de cada mes enviará un resúm al ministeri dels *partes* que li hajan remés los alcaldes y de las correccions que haja imposat als morosos.

Si la Administració pública y los administrats particulars no estiguessin tant divorciats; si no fós perillós lo contacte entre aquella y aquestos y si 's formessin sindicats de bona fé entre productors y comerciants, tal vegada ne treguessim alguna cosa: d' altra manera nos sembla que será lletra morta pera 'ls comerciants honrats, dany pera els culliters, benefici pera alguns y cau de rahons pera tothom.—T.

SECCIÓ D' AGRICULTURA PRACTICA.

Lo casuari de Nova Holanda.

Fig. 140

Al donar á coneixer á nostres lectors aquesta au (C. Novæ-Holandie Lath) que abundaba avans en los boscos de eucalyptus de la Nova-Galles del Sud, y que després las roturacions dels

colonos las han empenyat més allà de las *Montanyas Azules*, es ab lo desitx de que se l' aclimati en Espanya com au de corral, ja que el clima de nostra patria li convé per ser molt parescut al de la seva. Alguns individus de aquesta especie que se han introduhit en Europa han viscut y reproduhit bé: las dos que van portar los Rnts. P. P. Serra y Salvadó, misioners espanyols en la Australia, van viure algun temps en el Retiro.

Sa carn es gustosa, y es estimada en Australia, essent una gran adquisició per l' home.

El *casuari de Nova Holanda* com el de *casco* perteneixen á un género vehí del avestrús. Es molt robust y estima á son amo.

Los que vulgan aclimatarlo en Espanya, fácil los será saber los detalls de la manera de criarlos, perque es una au coneguda y es inútil donar aquí més detalls.

G. J. DE GUILLEN GARCIA.

SECCIO DE VARIETATS.

Escaldat ó refredat nasal.

Aném á donar á nostres lectors un remey contra l' escaldat ó refredat de nas.

No hi ha res que mes desesperi á vegadas que una d' eixas fluxions promogudas per un lleu refredat y que tenen al individu horas enteras y també días ab lo nas encés y destilant una serositat pe a la qual no bastan mocadors.

S' han aconsellat contra de ella molts remeys, ineficassos los uns y poch práctichs los altres, perque requereixen sobrada molestia pera tan poch mal.

Donchs bé; hi ha qui fa temps que recómana á sos clients, y á fé que tots ho ponderan per sa eficacia y senzillesa, lo que aném á dir.

Se pren sovint, en lo principi y polsant, com si fos pols de rapé, de la següent barreja: clorhidrat de cocaina, 15 centígrams, subnitrat de bismut, 10 grams; benjuí en pols, 5 grams.

De segur que agraphiran la recepta los que la necessitin, perque alivia desseguida.

SECCIÓ DE NOTICIAS AGRICOLAS.

Bon exemple. — Lo ministre de Agricultura de Fransa ha acordat concedir varis premis de 200 á 1.000 franchs als agricultors que millor cultivin lo ramí en petita y gran escala, y altre especial de 20.000 al que en lo terme de un any presenti la millor máquina pera descrostar dita planta.

Estimulant vegetal. — Segons Octavo Sully, la cânfora pot utilisarse en horticultura. L' aygua camforada estimula la vegetació y fortifica las plantas malaltissas.

Basta ab regar los testos ó jardins improvisats que son la delicia de las senyoras, ab aygua ben camforada pera que las plantas anémicas recobrin sa ufana.

Los rams de flors també se conservan molt temps frescos y hermosos, colocantlos en un jerro plé d' aygua camforada.

Foment de la Agricultura de Badalona. — Segons noticias que acabém de rebre la nova Junta d' aquesta societat ha quedat constituída de la manera següent: Sr. D. Joseph Ventura Gausachs, president; D. Joan Franch, vice-president; D. Pere Villuendos, secretari; D. Anton Brugada, vice-secretari; D. Francesch Puig, tresorer; D. Francesch Costa, contador; D. Pere Martí, president de la secció de defensa; D. Francisco Costa, director de la secció de socorros y los Srs. D. Joseph Caritg, D. Martí Pujol, D. Francisco Valls, D. Joaquim Busquets y don Jaume Vestit, vocals de la Comissió de Foment.

Gandía (Valencia). — La neu d' aquestos dias no ha arribat á aquesta atemperada vega, però lo ven gelat que ha arribat fins á sos camps després d' atravessar las vehinas montanyas cubertas de neu. ha produhit danys de consideració en los planters de tomates, pebrots y demás verduras primerencas, que constituheixen una de las principals riquesas d' aquella zona.

Granjas-escolas. — Aquesta setmana ha estat en Barcelona una comissió de Madrid pera inspeccionar los terrenos de la antiga Granja d' aquesta ciutat, cedits al Govern per la Diputació provincial, en vista del R. D. que ha publicat fa poch, pera la creació oficial d' alguns d' aquells establiments.

Lley de consums.—Per la reforma que projecta 'l Sr. Ministre d' Hisenda en la lley de Consums, basada en lo principi de deixarlos als Ajuntaments, sembla que quedarian lliures d' aquet impost los articles de primera necessitat.

En quant á la qüestió de la rebaixa de la contribució territorial, se diu que seria beneficiosa pera 'ls que pagan petites cuotas.

En quant á lo primer no sabém com se las compondria, però si 'ns sembla que es precis vigilar molt pera no caure á la ratera, ja que tenim lo parany parat.

Respecte á lo segón, sols dirém que hi ha lo següent refrán popular catalá: *á voltas se dona una aglá, pera fer cagar un roure.*

Moltas promesas y poch pá.

MERCATS FIRAS Y CULLITAS.

Besalú.—Lo dijous se celebrá la fira en aquesta vila. La concurrencia fou molt numerosa y 's feren importants tranzaccions.

Molins de Rey.—Ab un dia espléndit se celebrá la fira de la Candelera que 's vejé sumament concorreguda de fretayres y forasters.

En lo firal de tocinos abundavan bastant los porcells ó garrians, per ios que 's demanavan bons preus si bé no 's feren las tranzaccions d' altres anys á causa, per una part, de la crisis económica per que atravessa la classe pagesa, y per altra de la malaltia que d' un quant temps ensá assota á aquesta mena de bestiar, que retragué á molts compradors de concorre com acostumavan.

D' entre 'ls ganaders que 'n presentaren, tingueren mes sortida 'ls dels senyors Canyellas y Rossinol que s' esmeran en presentar bonas castas, convenientment tractadas pera evitar lo contagi que tant los delma.

En bestiar mular y caballar que s' exhibeix en tal diada, debém fer mención dels bons exemplars de matxos y mulas del conegut ganader d' aquesta vila senyor Anton Malla; aixís com també las eugas y potros del senyor Brosa de Martorell, del ve-

terinari de Moyá y altres, tots los quals concorregueren á aquest firal que cada any adquireix mes importancia.

¡Llástima que per la situació aflictiva per que atravessa 'l país se realisaren pocas vendas!

VINS.

Benejame (Valencia).—Es aquet, sense cap dupte en aquesta campinya un dels cellers mes afortunats de la provincia d' Alicante, donchs del mitx milió de *caners* de 11 litres que elaborá en la última verema, sols conta avuy disponibles uns 30.000 cantis; los demás los ha despatxat ja als preus de 6 á 8 rals. Cert que las classes son bonas, però bonas son també en Castalla y Onil y altres molts pobles de la regió valenciana y tenen encara casi intacta la cullita.

Cette (Fransa).—Las plujas y lo fret han impedit, durant la setmana anterior, tota classe d' operacions. Regnava, á principis de mes, una temperatura imprópia d' aquell clima, y s' espera que, passada que siga la influencia atmosférica, se reanudarán las transaccions.

Algunas partidas de vins d' Italia y Espanya, especialment de las classes inferiors, s' alteraren á consecuencia del brusco descens de la temperatura.

La cotisació experimenta excassa modificació, com pot veure's per lo següent:

Alicant, superior, de 30 á 32 franchs 1' hectólitre —De 1.ª classe, de 28 á 30.—De 2.ª, de 24 á 26.—Requena; superior, de 26 á 28.—Utiel, de 24 á 25.—Valencia, 1.ª classe, de 22 á 24 —De 2.ª, de 18 á 20.—Priorat, sense guix, de 25 á 30. — Catalunya, 1.ª classe, de 20 á 22.—De 2.ª, de 16 á 18.—Mallorca, 1.ª classe, de 18 á 20.—De 2.ª, de 15 á 16 —Benicarló, de 26 á 28.—Vi de 15 graus, de 15 á 18.

Sagunto (Valencia) —En la última quinzena s' ha presentat un lleugeríssim moviment en transaccions de vi, si bé los preus no poden satisfer de cap manera als cullit rs, donchs han variat entre 'ls 4 y 5 y 1½ rals decálitre. preu ruinós per demás pera 'ls productors, donadas las condiciones dels terrenos en explotació.